

Nr 95.

Av herr **Olsson, Olof**, om pension åt förra städerskan hos generaltullstyrelsen *Elin Helena Eriksson*.

I oktober månad 1937 inkom städerskan vid Kungl. generaltullstyrelsen, Elin Helena Eriksson, född Westberg, till Statens pensionsanstalt med anhållan att om möjligt få komma i åtnjutande av pension enligt Kungl. Maj:ts kungörelse den 7 dec. 1937 (nr 585) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst; hon vore numera, såsom framginge av bilagt läkarintyg, på grund av fotsjukdom m. m. för framtiden oförmögen att utföra städningsarbete.

Av de åtföljande handlingarna framgick i övrigt, att Eriksson, som var född den 18 aug. 1882, fullgjort sin tjänstgöring i tvenne omgångar. Under den första tiden, som sträckte sig över åren 1/4 1916—31/3 1925 (d. v. s. 9 år) var Eriksson inte direkt anställd av tullverket, utan var hennes man, expeditionsvakten C. O. Eriksson den formellt ansvarige för städningsarbetet. Hennes arbete omfattade dock 5—5½ tim. dagligen, om man undantager det sista ½-året, som begränsade sig till 4½ tim. Under den senare tiden från 1/4 1925—8/5 1936 (d. v. s. 11 år, 1 mån., 8 dagar) har hon varit städerska hos generaltullstyrelsen, direkt anställd hos styrelsen.

»Under den tid sökanden själv haft att direkt svara för utförandet av städningsarbetet åt Styrelsen eller för tiden fr. o. m. den 1 april 1925», säger styrelsen, »har hon på ett plikttroget och även i övrigt förtjänstfullt sätt utfört det henne lämnade städningsuppdraget.»

Pensionsanstaltens styrelse ansåg sig emellertid inte kunna bifalla Erikssons ansökan. Jämlikt 2 § i den ovanangivna kungörelsen av den 7 dec. 1934 erfordras för att arbetare skall kunna tillerkännas pension bl. a. att arbetaren vid den tidpunkt då han uppnår sextio års ålder eller av angiven anledning dessförinnan entledigas, under en tid av sammanlagt minst femton år efter fyllda tjuguetta år innehaft sådan anställning i statens tjänst, som utgjorde hans huvudsakliga sysselsättning och förvärvskälla. Då Eriksson emellertid innehaft dylik anställning allenast under tiden 1 april 1925—31 mars 1935 eller under tio år fann Statens pensionsanstalt sig förhindrad att tilldela henne pension.

Mot detta beslut lät styrelsens ordförande anteckna en reservation under hänvisning till anstaltens beslut den 26 okt. 1936, beträffande pension för städerskan hos generaltullstyrelsen Anna Sofia Eriksson, född Hellström.

Reservantens hänvisning innebar följande:

Den 26 okt. 1936 hade Pensionsanstalten att behandla ett liknande ärende. Det gällde pension för städerskan Anna Sofia Eriksson, född den 26 sept. 1868, likaledes anställd hos generaltullstyrelsen och under följande anställningsförhållanden:

Ej direkt anställd av tullverket 1/12 1906—31/3 1925 (18 år 4 mån.)

direkt anställd av tullverket 1/4 1925—31/10 1936 (11 år 7 mån.) med en daglig arbetstid av i förra fallet 5½ tim. pr dag, i det senare 4½ tim. I detta fall yttrade anstalten, att den funnit Eriksson, som uppnått mera än 60 levnadsår och äger tillgodoräkna en anställningstid av 27 år, berättigad att komma i åtnjutande av pension med 648 kr. årligen från och med dagen näst efter den, då avgång från anställningen ägt rum.

Det föreföll reservanten, som om det inte skulle vara rimligt, att med ett års mellanrum behandla två lika ärenden så olika.

Inom samma tidsrum som dessa båda pensionsärenden ligger ett annat, som visserligen inte i och för sig kan anses förebildligt men som innehåller ett skäl att taga hänsyn till så långt som möjligt vid behandlingen av dessa ärenden. Städerskan hos Statskontoret Emma Mathilda Pettersson, som var född den 16 okt. 1865, hade från ingången av år 1916 till maj 1924 utfört städningsarbete i nedre justitierevisionens lokaler såsom biträde åt en hos revisionen anställd vaktmästare. Från oktober månad 1924 t. o. m. den 17 febr. 1933 hade hon varit städerska hos Statskontoret, varvid hon intill utgången av år 1928 varit anställd av annan städerska i en liknande ställning som den nämnde vaktmästaren. Först från ingången av år 1928 hade hon själv varit direkt anställd av ämbetsverket.

När Statskontoret sedermera i sinom tid hemställde till Kungl. Maj:t om utverkande av pension åt Pettersson, medgav departementschefen, att han inte kunde undgå att hysa tvekan, huruvida pension av statsmedel i detta fall borde beviljas, då ju Pettersson under större delen av sin ifrågavarande anställningstid inte varit anställd direkt hos vederbörande statliga myndighet. Men *»med hänsyn till de värlande anställningsförhållanden, som för närvarande råda i fråga om städerskepersonalen vid statens institutioner, anser jag emellertid nyssnämnda omständighet icke böra utgöra hinder för beredande åt Pettersson av ett årligt understöd av statsmedel för den återstående livstiden»*.

Jag har strukit under dessa departementschefens sista ord, därför att de äro så sanna och djupt mänskliga. Bankoutskottet ville heller inte — »med hänsyn till vad departementschefen anfört» — motsätta sig att pension av statsmedel finge utgå, och Emma Mathilda Pettersson fick sin pension.

Under återopande av vad sålunda framhållits, hemställer jag,

att riksdagen måtte medgiva, att förra städerskan hos generaltullstyrelsen Elin Helena Eriksson må, räknat från och med den 1 februari 1938 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 528 kronor.

Stockholm i jan. 1939.

Olof Olsson.